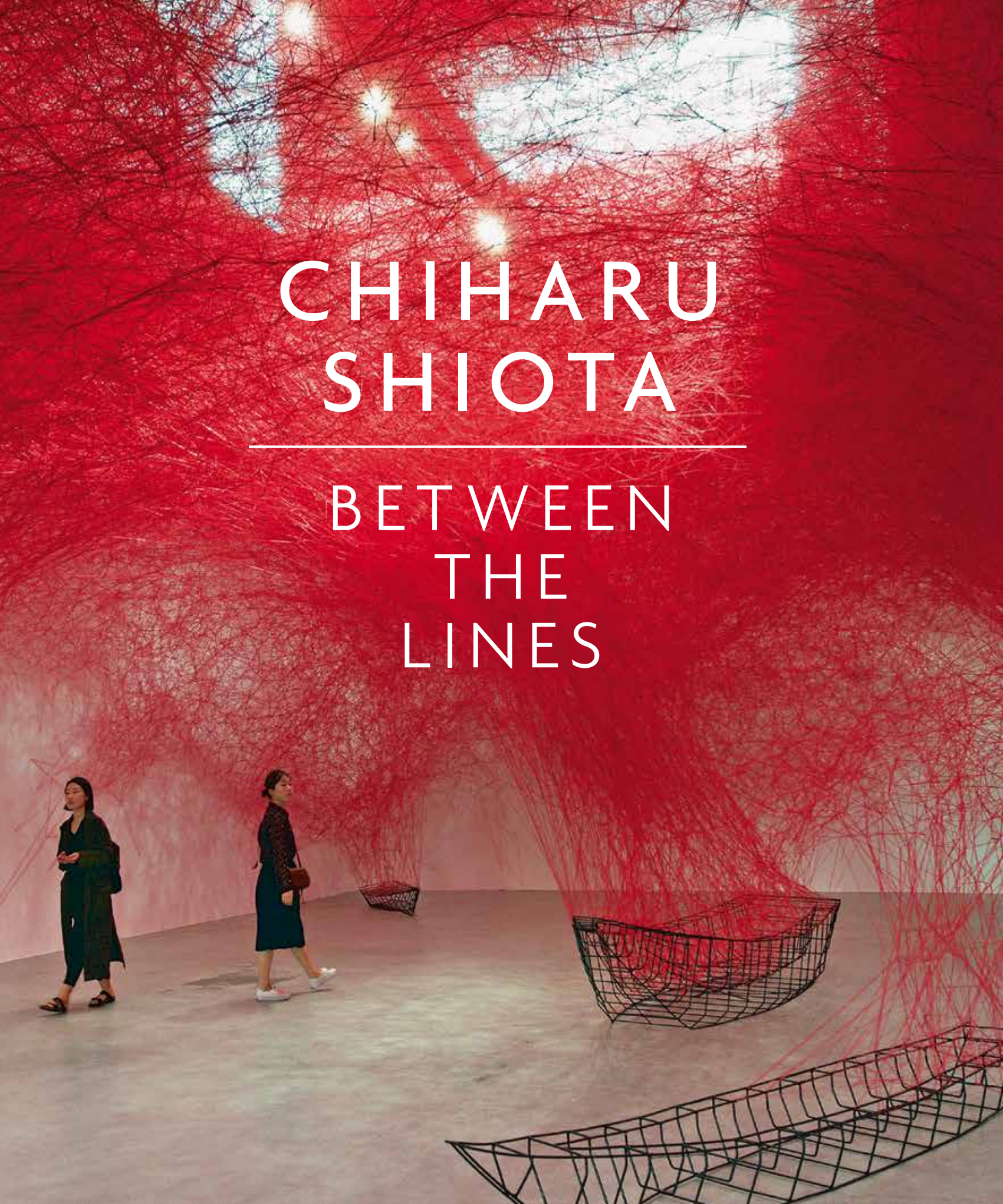

The image shows a large-scale art installation by Chiharu Shiota. The space is filled with a dense, intricate web of red threads that hang from the ceiling and drape over the walls, creating a complex, almost ethereal environment. Several wire-mesh baskets are suspended within the threads, some hanging from the ceiling and others resting on the floor. Two women are walking through the installation, providing a sense of scale. The floor is a light, neutral color, and the overall atmosphere is one of quiet contemplation and artistic wonder.

CHIHARU SHIOTA

BETWEEN THE LINES

CHIHARU SHIOTA

BETWEEN
THE
LINES

FOREWORD

Chiharu Shiota became a sensation at the 56th Venice Biennale in 2015. The Japanese pavilion containing her installation *The Key in the Hand* was selected by *The Guardian* as among 'the best 5 pavilions', and her installation featured on the cover of *The New York Times*' supplement 'A Look Inside the 2015 Venice Biennale'. Het Noordbrabants Museum is therefore delighted to welcome Chiharu Shiota to 's-Hertogenbosch. The fact that, just two years after her success in Venice, she has now filled one of our most attractive exhibition spaces with a beautiful web installation provides ample proof of the museum's ambitions for the coming years. The exhibition *Chiharu Shiota: Between the Lines*, organised in cooperation with the Renschdael Art Foundation, is this Japanese artist's first solo show in the Netherlands.

Shiota fits into a long tradition of performance and installation artists such as Ana Mendieta, Louise Bourgeois and Marina Abramović. Shiota's installations are enchantingly beautiful. The web constructions, consisting of threads and everyday objects, have made a deep impression on viewers around the world. Crucial to her success is her ability to express universal concepts such as 'identity' and 'memory' in an aesthetically stunning way.

The exhibition, which offers an overview of Chiharu Shiota's oeuvre, comprises twenty-four works dating from 1994 to 2017, and includes videos, photos, drawings, large and small yarn sculptures, a bronze statue and a room-filling installation. Two of these works, the photo *The Key in the Hand* and the video projection *How Did You Come into the World?*, were part of the celebrated Venice show. The installation *Uncertain Journey* was specially made for the occasion and is the undisputed highlight of the exhibition.

Chiharu Shiota: Between the Lines is the fifth in the series of exhibitions organised annually by the museum with the support of the Renschdael Art Foundation. The 2016 show, *Claire Morgan, The Sound of Silence*, was a great crowd-pleaser. We are convinced that this new exhibition will also entice many art lovers from both the Netherlands and abroad to visit Het Noordbrabants Museum.

VORWORT

Chiharu Shiota war 2015 mit ihrem Werk die Sensation der 56. Venedig-Biennale. Der japanische Pavillon, in dem die Installation *The Key in the Hand* präsentiert wurde, gehörte in jenem Jahr zu den Top 5 Ausstellungen von *The Guardian* und schmückte das Cover von *A Look Inside the 2015 Venice Biennale* ein Anhang von *The New York Times*. Het Noordbrabants Museum ist daher hoch erfreut, Chiharu Shiota in 's-Hertogenbosch begrüßen zu dürfen. Dass sie zwei Jahre später eine unserer schönsten Ausstellungsräume mit einer ihrer Fadeninstallationen füllt, stellt die großen Ambitionen von Het Noordbrabants Museum für die nächsten Jahre unter Beweis. Die in Zusammenarbeit mit der *Renschdael Art Foundation* organisierte Schau *Chiharu Shiota: Between the Lines* ist die erste Einzelausstellung der japanischen Künstlerin in den Niederlanden.

Shiota reiht in eine lange Tradition von Performance- und Installationskünstlern wie Ana Mendieta, Louise Bourgeois und Marina Abramović. Ihre Installationen kennzeichnen sich durch eine faszinierende Schönheit. Von den netzartigen Konstruktionen aus Fäden und Alltagsobjekten sind Besucher aus aller Welt hingerissen. Der Schlüssel zu ihrem Erfolg besteht darin, dass sie universellen Begriffen wie Identität und Erinnerung auf ästhetisch beeindruckende Weise Gestalt zu verleihen weiß.

Die Ausstellung bietet einen Überblick über ihr Œuvre. Zur Schau gestellt werden vierundzwanzig Werke von Chiharu Shiota, datierend zwischen 1994 und 2017, mit u. a. Videos, Fotos, Zeichnungen, großen und kleinen Fadenskulpturen, einer Bronzeplastik und einer raumgreifenden Installation. Mit dem Foto *The Key in the Hand* und dem Video *How Did you Come into the World?* präsentiert Het Noordbrabants Museum zwei Werke aus der gefeierten Venedig-Schau. Der Star dieser Ausstellung ist die speziell für dieses Museum geschaffene Installation *Uncertain Journey*.

Chiharu Shiota: Between the Lines ist Bestandteil der Reihe von Ausstellungen, die das Museum jedes Jahr mit der Unterstützung der *Renschdael Art Foundation* organisiert. Dies wird nun schon die fünfte Ausstellung davon in Folge. Die letzte gemeinsame Schau, *Claire Morgan, The Sound of Silence* 2016, war ein absoluter Publikumsliebling. Het Noordbrabants Museum ist davon überzeugt, dass diese Ausstellung erneut viele Kunstliebhaber aus dem In- und Ausland zu einem Besuch unseres Museums verlocken wird.

CHARLES DE MOOIJ

DIRECTOR/DIREKTOR/DIRECTEUR

VOORWOORD

CHIHARU SHIOTA

THE KEY IN THE HAND, 2015

HOUTEN BOTEN, SLEUTELS, DRADEN (WOL)

WOODEN BOATS, KEYS, THREADS (WOOL)

JAPAN PAVILION, BIENNALE DI VENEZIA –

THE 56TH INTERNATIONAL ART EXHIBITION,

2015, VENICE, ITALY

Chiharu Shiota was in 2015 met haar werk de sensatie van de 56ste Biënnale van Venetië. Het Japanse paviljoen waarin de installatie *The Key in the Hand* werd getoond, was dat jaar een van de top-5 tentoonstellingen van *The Guardian* en stond op de cover van *A Look Inside the 2015 Venice Biennale*, een bijlage van *The New York Times*. Het Noordbrabants Museum is dan ook bijzonder verheugd dat het Chiharu Shiota mag verwelkomen in 's-Hertogenbosch. Dat zij twee jaar later één van onze mooiste tentoonstellingsruimten met een web-installatie vult, vormt een bewijs van de grote ambities van Het Noordbrabants Museum voor de komende jaren. De in samenwerking met de Renschael Art Foundation georganiseerde expositie *Chiharu Shiota: Between the Lines* is de eerste solotentoonstelling van de Japanse kunstenaar in Nederland.

Shiota past in een lange traditie van performance- en installatiekunstenaars zoals Ana Mendieta, Louise Bourgeois en Marina Abramović. Haar installaties worden gekenmerkt door een fascinerende schoonheid. De web-constructies bestaande uit draden en alledaagse objecten maken wereldwijd een diepe indruk op bezoekers. De sleutel tot haar succes is dat ze universele begrippen zoals identiteit en herinnering op een esthetisch verbluffende manier weet vorm te geven.

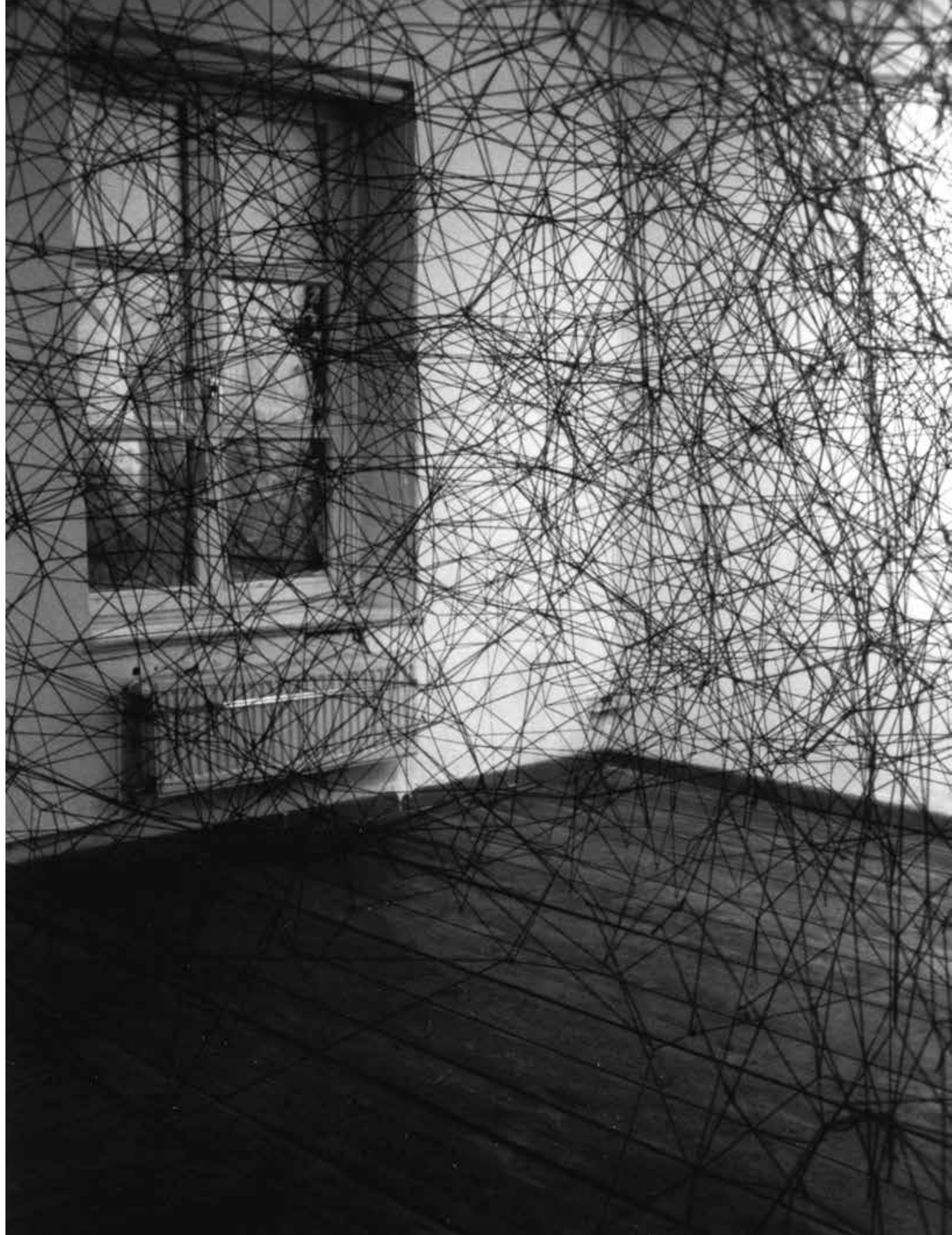
De tentoonstelling biedt een overzicht van haar oeuvre. In totaal worden vierentwintig werken van Chiharu Shiota geëxposeerd, daterend van 1994 tot 2017, waaronder video's, foto's, tekeningen, grote en kleine draadsculpturen, een bronzen beeld en een ruimtevullende installatie. Met de foto *The Key in the Hand* en de video *How Did you Come into the World?* toont Het Noordbrabants Museum twee werken uit de gevierde Venetiëshow. De speciaal voor dit museum gemaakte installatie *Uncertain Journey* is de ster van deze tentoonstelling.

Chiharu Shiota: Between the Lines is onderdeel van de reeks tentoonstellingen die het museum jaarlijks met de steun van de Renschael Art Foundation organiseert. Het is alweer de vijfde expositie in deze reeks. De vorige gezamenlijke tentoonstelling, *Claire Morgan, The Sound of Silence* in 2016, was een absolute publieksliefeling. Het Noordbrabants Museum is ervan overtuigd dat deze tentoonstelling opnieuw vele kunstliefhebbers uit binnen- en buitenland tot een museumbezoek zal verleiden.

I would like to thank Chiharu Shiota and her team for the enjoyable collaboration in the realisation of this exhibition, as well as Chiharu's studio manager Julia Strebelow, the students of SintLucas Boxtel and our curator of contemporary art Hans November. We are indebted to the Renschdael Art Foundation, in the persons of Paul van Rensch and Huguette Brousse, for their unflagging support in recent years. I look forward to the continuation of a collaboration that has already proved to be extremely fruitful.

Bedanken möchte ich mich bei Chiharu Shiota und ihrem Team für die angenehme Zusammenarbeit bei der Realisierung dieser Ausstellung. In diesem Zusammenhang geht mein Dank ebenfalls an Chiharus Studiomanager Julia Strebelow, den Studenten von Sint-Lucas Boxtel sowie unseren eigenen Konservator für zeitgenössische Kunst, Hans November, der die Schau mit zusammenstellte. Der *Rensdael Art Foundation* schließlich, in Person von Paul van Rensch und Huguette Brousse, möchte ich mich für die nicht nachlassende Unterstützung der vergangenen Jahre bedanken. Ich freue mich auf die Fortsetzung von dieser sich als so fruchtbar herausgestellten Zusammenarbeit.

Graag wil ik Chiharu Shiota en haar team bedanken voor de plezierige samenwerking bij de realisatie van deze expositie. In dit verband noem ik ook graag Chiharu's studiomanager Julia Strebelow, de studenten van SintLucas Boxtel en onze eigen conservator hedendaagse kunst Hans November die de expositie mee samenstelde. De Renschdael Art Foundation ten slotte, in de persoon van Paul van Rensch en Huguette Brousse, bedank ik voor de niet-aflatende steun van de afgelopen jaren. Ik zie uit naar de voortzetting van deze zo vruchtbaar gebleken samenwerking.

CHIHARU SHIOTA BETWEEN THE LINES

HANS NOVEMBER

CURATOR/CONSERVATOR

CHIHARU SHIOTA

BECOMING PAINTING, 1994

C-PRINT, FOTO'S VAN DE PERFORMANCE MET
GELIJKNAMIGE TITEL IN ANU SCHOOL OF ART,
CANBERRA, AUSTRALIË

C-PRINT, PHOTOS FROM THE PERFORMANCE
WITH THE SAME NAME AT ANU SCHOOL OF ART,
CANBERRA, AUSTRALIA

◀

CHIHARU SHIOTA

RETURN TO CONSCIOUSNESS, 1996

DRADEN

THREADS

GALERIE IM VORWERKSTIFT, HAMBURG

Adembenemend zijn de ruimtevullende installaties van Chiharu Shiota. Een wirwar aan wollen draden verbindt verschillende objecten met elkaar en creëert een schemerige, droomachtige wereld. Haar performances en installaties omschrijven is lastig, want achter de schitterend ogende werken gaat er een complexe gelaagdheid schuil. Chiharu Shiota vertelt een uniek en persoonlijk verhaal. Haar beeldtaal maakt het mogelijk om deze boodschap universeel te vertalen. De herinnering, het onvatbare, het afwezige, de lichtheid van het bestaan¹, het verbinden. Het zijn maar enkele thema's die vaak terugkeren in haar werken. In dit essay wordt gepoogd om, aan de hand van een aantal tentoongestelde werken, bepaalde betekenisragen te benoemen. Deze tekst bij de eerste solotentoonstelling van Chiharu Shiota in Nederland kan dan ook gelezen worden als een introductie tot haar werk en een gids bij de overzichtstentoonstelling *Chiharu Shiota: Between the Lines* in Het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch.

Om de kunst van Chiharu Shiota (Osaka, 1972) ten volle te begrijpen, moeten we teruggaan naar haar vormingsjaren. In 1992 start ze met de studie schilderkunst aan de Seika Universiteit te Kioto. Al snel stuit Shiota echter op de grenzen van de schilderkunst wanneer ze in het tweede jaar op de universiteit constateert dat het klassieke schilderen haar geen artistieke oplossingen biedt. Ze ervaart het enkel als een kleur op doek waarbij iedere verdere betekenis ontbreekt.² Ze start een zoektocht naar andere expressiemogelijkheden. Deze vindt ze een jaar later (1993) in Australië wanneer ze via een uitwisselingsprogramma aan de ANU School of Art in Canberra studeert. De gedachte om in het schilderij te kunnen bewegen fascineert Shiota en ze zoekt uit hoe ze hiervoor een creatieve uitingsvorm kan vinden. *Becoming Painting* uit 1994 is het resultaat van dit onderzoek. Voor het eerst laat ze het canvas links liggen en voert ze een performance uit. Niet het doek maar haar eigen lichaam gebruikt Shiota als verfoppervlak. Ze ervaart het als een bevrijding.³

Richtingbepalend voor haar verdere werk is de ontmoeting met performance kunstenaar Marina Abramović (Belgrado, 1946).⁴ Vanaf 1996 vervolgt Shiota haar opleiding in Hamburg, Braunschweig en Berlijn. Abramović is op dat moment professor aan de Hochschule für Bildende Kunst in Hamburg (1992-1996) en later aan de Hochschule für Bildende Kunst in Baunschweig (1997).⁵ Als onderdeel van een workshop met Abramović te Kerguéhenec, Frankrijk

CHIHARU SHIOTA

Chiharu Shiota's room-filling installations are truly breathtaking: a tangle of yarn connects various objects, creating a dusky, dreamlike world. It is difficult to describe her performances and installations, for the aesthetically brilliant works conceal a complexity of layers. Chiharu Shiota tells a unique and very personal story, and her pictorial language lends itself to universal understanding. Memories, the elusive, the absent, the lightness of being,¹ relations: these are just a few of the themes that recur frequently in her works. In this essay, an attempt is made to identify certain layers of meaning on the basis of a number of exhibited works. This text, written to accompany Shiota's first solo exhibition in the Netherlands, can therefore be considered an introduction to her work and a guide to the retrospective show *Chiharu Shiota: Between the Lines* in Het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch.

To fully understand the art of Chiharu Shiota (Osaka, 1972), we must go back to her formative years. In 1992 she went to Kyoto Seika University to study painting, but soon ran up against the limits of this art. During her second year she decided that classical painting did not provide the answers to her artistic quest. She experienced painting merely as colour on canvas, lacking in any deeper meaning.² This prompted her search for other means of expression, which she found the following year (1993) in Australia, where an exchange programme made it possible for her to study at the ANU School of Art in Canberra. The idea of being able to move inside a painting fascinated Shiota, and she set out to find a form of expression that would enable her to do so. The result was *Becoming Painting* of 1994. For the first time, she steered clear of the canvas and put on a performance, using her own body to support the paint surface. It was a liberating experience.³

Of instrumental importance to her subsequent work was her encounter with the performance artist Marina Abramović (Belgrade, 1946).⁴ From 1996, Shiota continued her studies in Hamburg, Braunschweig and Berlin. Abramović was a professor at the Hochschule für Bildende Kunst (College of Fine Arts) in Hamburg from 1992 to 1996, and from 1997 at the Hochschule für Bildende Kunst in Braunschweig.⁵ As part of a workshop Abramović gave in Kerguéhennec, France, Chiharu Shiota had been fasting for four days when Abramović set her the task of writing down a single word. She wrote the word 'Japan': her native country, which she had left in order to further her artistic development. Shiota commented on this in an interview:

BETWEEN THE LINES

Atemberaubend sind die raumgreifenden Installationen von Chiharu Shiota. Ein Wirrwarr von Wollfäden verbindet diverse Objekte miteinander und schafft eine dämmrige, träumerische Welt. Ihre Performances und Installationen lassen sich schwer in Worte fassen, denn hinter den ästhetisch wunderschönen Werken verbirgt sich eine komplexe Mehrschichtigkeit. Chiharu Shiota erzählt eine einzigartige und persönliche Geschichte. Ihre Bildsprache macht es möglich, diese Botschaft universell zu übertragen. Die Erinnerung, das Unfassbare, die Abwesenheit, die Leichtigkeit des Seins¹, das Verbinden. Nur vereinzelte Themen tauchen in ihren Werken häufig erneut auf. Der vorliegende Essay hat das Bestreben, ausgehend von einigen Exponaten, bestimmte Bedeutungsschichten zu benennen. Lesen lässt sich dieser Text für die erste Einzelausstellung von Chiharu Shiota in den Niederlanden daher auch als Einführung in ihr Werk und als Führer durch die Übersichtsausstellung *Chiharu Shiota: Between the Lines* in Het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch.

Um die Kunst von Chiharu Shiota (Osaka, 1972) voll und ganz zu begreifen, müssen wir uns zurück in ihre Ausbildungsjahre begeben. 1992 beginnt sie mit ihrem Studium Malerei an der Seika Universität zu Kyoto. Schon schnell stößt Shiota jedoch an die Grenzen der Malerei, als sie im zweiten Jahr an der Universität konstatiert, dass ihr die klassische Malerei keine künstlerischen Lösungen bietet. Sie erfährt dies einzig und allein als eine Farbe auf der Leinwand, während jegliche weitere Bedeutung fehlt.² Sie begibt sich auf die Suche nach anderen Ausdrucksmöglichkeiten. Diese entdeckt sie ein Jahr später (1993) in Australien, während sie im Rahmen eines Austauschprogramms an der ANU School of Art in Canberra studiert. Faszinierend findet Shiota den Gedanken, sich in dem Gemälde zu bewegen, und sie begibt sich auf die Suche nach einer kreativen Ausdrucksform dafür. *Becoming Painting* von 1994 ist das Ergebnis dieser Recherche. Zum ersten Mal lässt sie die Leinwand links liegen und inszeniert eine Performance. Nicht die Leinwand, sondern ihren eigenen Körper nutzt Shiota als Malfläche. Dies erfährt sie als eine Befreiung.³

Richtungsweisend für ihr weiteres Schaffen ist die Begegnung mit der Performance-Künstlerin Marina Abramović (Belgrad, 1946).⁴ Ab 1996 setzt Shiota ihr Studium in Hamburg, Braunschweig und Berlin fort. Abramović ist zu dem Zeitpunkt Professorin an der Hochschule für Bildende Kunst in Hamburg (1992-1996) und später an der Hochschule für Bildende Kunst in Braunschweig (1997).⁵ Als Teil eines Workshops mit Abramović in Kerguéhennec, Frankreich, fastet Chiharu Shiota schon seit vier Tagen, als sie von ihr den Auftrag

CHIHARU SHIOTA
 AFTER THAT, 1999
 JURKEN, AARDE, WATER
 DRESSES, EARTH, WATER
 LUDWIG FORUM, AACHEN,
 GERMANY

is Chiharu Shiota reeds vier dagen aan het vasten als ze van haar de opdracht krijgt één woord op te schrijven. Ze noteert het woord 'Japan'. Haar geboorteland en het land dat ze verlaten heeft om zich verder te ontwikkelen als kunstenaar. In een interview zegt Shiota hierover het volgende:

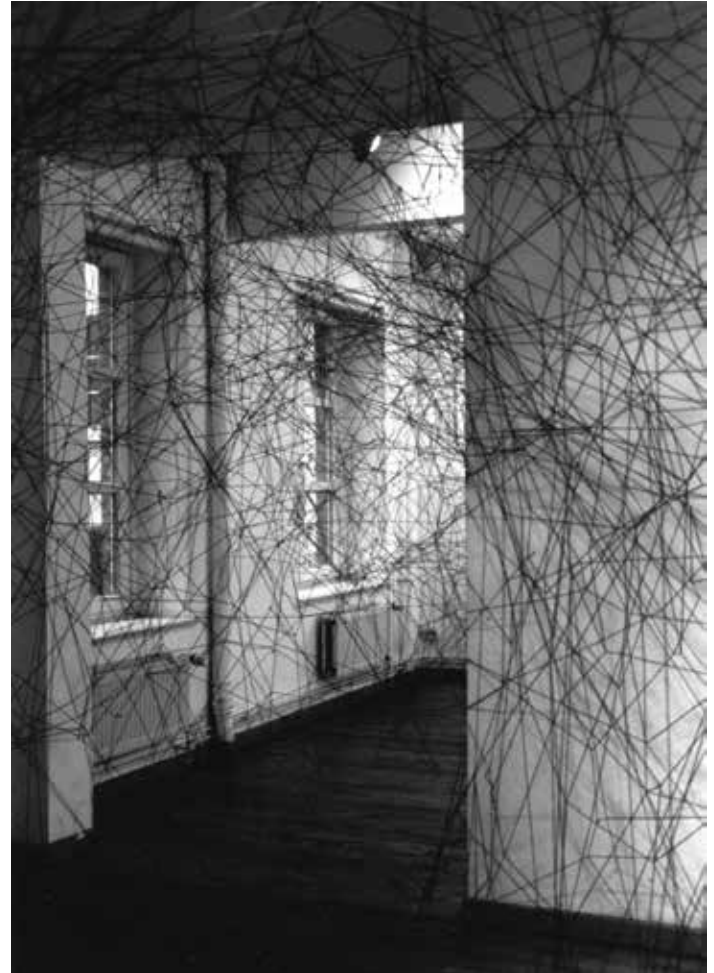
Ik denk niet aan Japan of mijn Japanse achtergrond. Maar als ik een werk eenmaal af heb, zie ik toch dat er in alles wat ik doe een Japans element zit. Het is als een paspoort, een visitekaartje, een onlosmakelijk kenmerk. Ik woon al heel wat jaren in Europa. Ik heb hier mijn exposities en mijn leven, maar ik mis Japan nog steeds. Als ik er echter weer naartoe ga, vind ik niet wat ik zoek.⁶

De performance *Try and Go Home* uit 1997 komt tot stand na die workshop⁷. Haar eerste performances worden gekenmerkt door een sterke aanwezigheid van het lichaam van de kunstenaar en de zoektocht naar haar identiteit. Het werk *Try and Go Home* is hiervan een goed voorbeeld. De kunstenaar graaft

I do not think about Japan or my background. Once I have completed a work, however, I see that there is a Japanese element in everything I do. It is like a passport, a visiting card, an inseparable sign. I have been living in Europe for many years. This is where I have my exhibitions and where I live my life, but I still miss Japan. However, when I go back there, I do not find what I seek.⁶

The performance *Try and Go Home* of 1997 came to fruition after that workshop.⁷ The artist's first performances were characterised by her strong bodily presence and the search for her identity. The work *Try and Go Home* is a good example of this: after fasting for four days, the artist smeared dirt over her naked body before climbing into a muddy hole in the earth. The fact that Shiota conceived this performance after spontaneously writing down the word 'Japan' can be interpreted as a longing for the original state of being, a longing for the protection of the womb. At the end of this performance, her body is completely covered with earth.

erhält, ein einziges Wort aufzuschreiben. Sie notiert das Wort „Japan“. Ihr Geburtsland und das Land, das sie verlassen hat, um sich als Künstlerin weiterzuentwickeln. In einem Interview berichtet Shiota darüber Folgendes:

Ich denke nicht über Japan oder meinen Hintergrund nach. Sobald ich ein Werk abgeschlossen habe, erkenne ich aber, dass alles, was ich schaffe, ein japanisches Element enthält. Quasi ein Pass, eine Visitenkarte, ein Zeichen für Verbundenheit. Ich lebe seit vielen Jahren in Europa. Der Ort, wo ich meine Ausstellungen habe und wo ich mein Leben verbringe, aber Japan fehlt mir noch immer. Wenn ich jedoch zurückgehe, finde ich nicht, was ich suche.⁶

Die Performance *Try and Go Home* von 1997 entsteht nach diesem Workshop⁷. Ihre ersten Performances kennzeichnen sich durch eine starke Präsenz des Körpers der Künstlerin sowie der Suche nach ihrer Identität. Das Werk *Try and Go Home* ist dafür ein gutes Beispiel.

<<

CHIHARU SHIOTA
 AFTER THAT, 1999
 JURKEN, AARDE, WATER
 DRESSES, EARTH AND WATER
 UNIVERSITÄT DER KÜNSTE, BERLIN

<

CHIHARU SHIOTA
 RETURN TO CONSCIOUSNESS, 1996
 DRADEN
 THREADS
 GALERIE IM VORWERKSTIFT, HAMBURG

een holte in de aarde bovenop een heuveltje en tracht er naakt in te kruipen, maar rolt er telkens weer vanaf. Dat Shiota deze performance maakt nadat ze intuïtief het woord Japan noteert, kan geïnterpreteerd worden als een verlangen naar de oorspronkelijke staat van het zijn, een verlangen naar de bescherming van de baarmoeder. Ook raakt het lichaam volledig bedekt onder de aarde. Het aanbrengen van een tweede huid zoals ook in *Becoming Painting* blijft een constante in haar werken. De verf en de aarde verdwijnen niet snel van de huid. Zelfs na herhaaldelijk wassen blijven er altijd sporen achter, zowel fysiek als mentaal. Vanaf onze geboorte blijven gebeurtenissen en ontmoetingen aan ons kleven. Geheel persoonlijke herinneringen ontstaan. Shiota schrijft hierover:

Na de performance was ik mijn met aarde bedekte lichaam. Het maakt niet uit hoe vies ik ben, er is altijd iets dat niet weggewassen kan worden en voor altijd in mijn hart blijft. Het voelt ongeveer als wat ik na een performance voel. Er is altijd iets dat niet weggewassen kan worden. Het is geen verlatenheid of verlangen, maar iets dat in mijn lichaam aanwezig blijft en nooit verwijderd zal worden.⁸

De performance *Bathroom* uit 1999 beeldt deze thematiek in het extreme uit. Shiota zit in een bad vol met modder en overgiet zich telkens weer met die modder.

Vanaf de jaren negentig start Chiharu Shiota ook met het gebruik van jurken als representatie van het lichaam. In *After That* wordt een zeven meter lange meisjesjurk die besmeurd is met modder, besproeid met water. Shiota ziet het gebruik van jurken als "een tweede huid". Het werk is sterk verbonden met *Try and Go Home*. Het lichaam is verdwenen uit de jurk, maar de herinnering eraan blijft door de jurk aanwezig.⁹

In de werken *State of Being* zijn de jurken een onderdeel van de web-installaties. Shiota experimenteert reeds tijdens haar studies met draad. Ze ontdekt opnieuw een manier om los te komen van het traditionele materiaalgebruik van de schilderkunst. Ze is er onmiddellijk bedreven in.¹⁰ *Return of Consciousness* uit 1996 is de eerste installatie waarmee ze een ruimte vult met een enorm web. In het midden van alle draden zit een klein flesje met het bloed van de kunstenaar verborgen. De titel van de tentoonstelling en van dit boek *Between the Lines* verwijst expliciet naar haar initiële zoektocht als kunstenaar. Voor Shiota is het gebruik van draden vergelijkbaar met het trekken van een lijn op papier. Het creëert ruimte, diepte en afscheiding. Het gebruik van de draden ziet Shiota als tekenen van lijnen in de lucht. Tekenen zonder limieten. De geleidelijke opbouw van zulke installaties zorgt ervoor dat het web visueel groeit van een aantal draden naar een web, naar een onbegrensde massa, een eigen universum.¹¹ Niets is nog duidelijk te onderscheiden en de objecten die verweven zitten in de installaties moeten ontdekt worden. Shiota gebruikt de draden als een metafoor voor de menselijke relaties. Het menselijke lichaam is

P. 36 > 37

BECOMING PAINTING, 1994

C-PRINT, FOTO'S VAN DE PERFORMANCE MET
GELIJKNAMIGE TITEL IN ANU SCHOOL OF ART,
CANBERRA, AUSTRALIË
80 X 120 CM; 114 X 73 CM

C-PRINT, PHOTOS FROM THE PERFORMANCE WITH
THE SAME NAME AT ANU SCHOOL OF ART,
CANBERRA, AUSTRALIA
80 X 120 CM; 114 X 73 CM

P. 38 > 39

TRY AND GO HOME, 1997

C-PRINT, FOTO'S VAN DE PERFORMANCE (NA VIER
DAGEN VASTEN) MET GELIJKNAMIGE TITEL,
DOMAINE DE KERGUÉHENNEC, BIGNAN, FRANKRIJK
120 X 80 CM

C-PRINT, PHOTOS FROM THE PERFORMANCE WITH
THE SAME NAME AFTER 4 DAYS OF FASTING,
DOMAINE DE KERGUÉHENNEC, BIGNAN, FRANCE
120 X 80 CM

P. 40 > 41

BATHROOM, 1999

VIDEO, Z/W, GELUID, 3:4, 5'10"

VIDEO, B/W, SOUND, 3:4, 5'10"

P. 42 > 43
IN THE BATHROOM, 2002

C-PRINT, FOTO'S VAN VIDEO STILL'S
60 X 80 CM

C-PRINT, PHOTOS FROM VIDEO STILL'S
60 X 80 CM

P. 44 > 45
TRACES OF LIFE, 2009

C-PRINT, FOTO'S VAN DE INSTALLATIE MET
GELIJKNAMIGE TITEL IN EEN VERLATEN
APPARTEMENT, HIERVOOR BEWOOND DOOR
EEN OUDE DAME. TORSTRASSE 199, BERLIN.
117 X 83 CM

C-PRINT, PHOTOS FROM THE INSTALLATION WITH
THE SAME NAME AT AN ABANDONED APARTMENT,
FORMERLY INHABITED BY AN OLD LADY.
TORSTRASSE 199, BERLIN.
117 X 83 CM

P. 46 > 49
WALL, 2010

VIDEO, KLEUR, GELUID, 16:9, 3'39"

VIDEO, COLOR, SOUND, 16:9, 3'39"

P. 66 > 75
UNCERTAIN JOURNEY, 2016

METALEN BOTEN, DRADEN (WOL)
BLAIN | SOUTHERN, BERLIJN, DUITSLAND
COURTESY THE ARTIST AND BLAIN | SOUTHERN

METAL BOOTS, THREADS (WOOL)
BLAIN | SOUTHERN, BERLIN, GERMANY
COURTESY THE ARTIST AND BLAIN | SOUTHERN

P. 76 > 77
IN THE HAND, 2017

BRONS, MESSING
19 X 33 X 33 CM
COURTESY KENJI TAKI GALLERY

BRONZE, BRASS,
BRONS, MESSING
19 X 33 X 33 CM
COURTESY KENJI TAKI GALLERY

P. 79
COMFORTING, 2017

PASTEL, AQUAREL EN DRAAD OP PAPIER
56 X 42 CM

CRAYON, WATERCOLOR AND STRING ON PAPER
56 X 42 CM

P. 80
RAINING, 2017

PASTEL, AQUAREL EN DRAAD OP PAPIER
56 X 42 CM

P. 81
TALKING UNDER THE UMBRELLA, 2017

PASTEL, AQUAREL EN DRAAD OP PAPIER
56 X 42 CM

P. 83
LENS, 2017

PASTEL, AQUAREL EN DRAAD OP PAPIER
56 X 42 CM

CRAYON, WATERCOLOR AND STRING ON PAPER
56 X 42 CM

CRAYON, WATERCOLOR AND STRING ON PAPER
56 X 42 CM

CRAYON, WATERCOLOR AND STRING ON PAPER
56 X 42 CM

COLOFON / COLOPHON

Uitgave bij de tentoonstelling in Het Noordbrabants Museum, 's-Hertogenbosch van 24 juni tot en met 15 oktober 2017.

This publication is issued in conjunction with the exhibition held at Het Noordbrabants Museum, 's-Hertogenbosch, from June 24th until October 15th 2017.

Auteur / Author

Hans November

Fotografie / Photography

Sunhi Mang, Christian Gläser

© Chiharu Shiota, c/o/ Pictoright Amsterdam, 2017

Vormgeving / Design

studio frederik de wal, Schelluinen

Vertaling / Translation

Diane Webb (ENG)

Sigrid Kullmann (D)

Taalente (NL)

Redactie / Editor

Hans November

Met dank aan/thanks to

Julia Strebelow, studio manager Chiharu Shiota

Uitgave / Published by

WBOOKS, Zwolle

Het Noordbrabants Museum, 's-Hertogenbosch

DIALOGUE FROM DNA, 2004

SCHOENEN, DRADEN (WOL)

SHOES, THREADS (WOOL)

MANGGHA, CENTRE OF JAPANESE ART
AND TECHNOLOGY, KRAKOW

© 2017 de auteurs / the authors, Het Noordbrabants Museum
's-Hertogenbosch, WBOOKS, Zwolle

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means without prior written permission of the publisher.

ISBN 978 94 6258 208 8

www.hetnoordbrabantsmuseum.nl

www.wbooks.com

Chiharu Shiota (1972, Osaka) is bekend om haar grote, ruimtevullende en webachtige installaties. *The Key In The Hand* (2015), waarmee ze Japan vertegenwoordigde op de 56ste Biënnale van Venetië, was één van de sensaties dat jaar.

Het vertrekpunt voor de meerderheid van Shiota's installaties zijn collecties van verzamelde objecten; bezittingen met tal van herinneringen die uitingen zijn van menselijke handelingen. Een complex net van draden omgeeft vaak deze bewust gekozen objecten, waardoor de verschillende verhalen met elkaar verbonden worden.

Haar werk werd internationaal opgepikt vanaf 2000. Chiharu Shiota verzorgde tentoonstellingen in MoMA PS1, New York (2003); The National Museum of Art, Osaka (2008); La Maison Rouge, Paris (2011); The Museum of Art, Kochi (2013); Smithsonian, Freer and Sackler Gallery of Art, Washington D.C. (2014) en Kunstsammlung Düsseldorf, K21, Düsseldorf (2015). Haar werk maakt deel uit van vooraanstaande collecties als die van het Leopold Museum, Wenen; 21st Century Museum of Contemporary Art, Kanazawa; Hoffmann Sammlung, Berlijn en The National Museum of Modern Art, Tokyo.

